

Från plastbåt till barkskepp

Kim Montins tryckta skrifter 1976-2004

Under nära tre decennier var maritimetnologen, fil.lic. Kim Montin (1948–2004) knuten till Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi. Först som t.f. amanuens, senare som intendent med ansvar för museets – från 1999 Sjöhistoriska institutets – verksamhet. Vid sidan av tjänsten som intendent fungerade Montin också bl.a. som timlärare vid Etnologiska institutionen vid Åbo Akademi och som ordförande i Stiftelsen för museifartyget Sigyn (1994–2004). I ledningsgruppen för Institutet för folklivsforskning vid Åbo Akademi, *Budkavlens* utgivare, var han medlem i nästan tjugo år; medlem av dess redaktionsråd 1993–2003 och föreståndare för institutet 1993–1994.

I sin forskning intresserade sig Kim bl.a. för tidig nöjessegling och den därtill hörande varvsverksamheten, skärgårdsångarna, kontakten mellan sommargäster och skärgårdsbor samt den professionaliserade sjömansrollen. Av naturliga skäl ägnades museifartyget Sigyn också stor uppmärksamhet. Vid hans frånfälle var doktorsavhandlingen, *Den moderniserade sjömannen. Livsform, yrke, identitet*, nära fullbordad. Manuskriptet behandlar sjömansyrket under tre epoker och tar fasta på den förändrade, alltmer professionaliserade sjömansrollen.

Kim Montins publikationer har under åren tangerat och speglat Sjöhistoriska institutets intresse- och bevakningsområden. Då institutet i år firar sitt 75-årsjubileum faller det sig därför naturligt att publicera en bibliografisk förteckning över Montins tryckta skrifter. Arbetet har i viss mån försvårats av att Kim – anspråkslös som han var – inte efterlämnade någon fullständig förteckning över sina publikationer och i de fragment som stått att finna har en hel del ”glömts” bort.

För en bild av Montins livsverk hänvisas bl.a. till Nils Storå, 'Kim Montin 1948–2004', *Gångna tiders maritima märkesmän i sjöfartsstaden Åbo*, red. Kasper Westerlund, Jungfrusund 8: Meddelanden från Jungfrusundsprojektet, Åbo 2004, s. 11–12 samt Kasper Westerlund, 'Kim Montin', *Svenska folkskolans vänner. Kalender* 2005, s. 100–101.

Titlarna i bibliografin är förtecknade årsvis. Vid sammanställningen av förteckningen har följande principer följts. Inom varje år upptas först monografier, sedan redigerade arbeten. Därefter artiklar i böcker, tidskrifter och tidningar. Till sist förtecknas recensioner.

Bibliografi

1976

Trålfiske. Rapport över Etnologiska institutens fältarbete i Valkom, Virojoki och Kotka 22–26.11.1976. Guy Björklund, Kim Montin & John Hackman, Åbo 1976, 5 s., 3 fig., 1 vikt karta.

1979

Minne Sigyn? *Turun Sanomat* 24.2.1979. – Om fartygets placering i Aura å.

1980

Partredaren. Informationsblad för museifartyget Sigyn och Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi [nr 1], red. Kim Montin, Åbo 1980, 4 s.

Museifartyget Sigyns restaurering under åren 1970–1979. *Nautica Fennica* 2, Helsinki: Suomen merihistoriallinen yhdistys 1980, s. 73–77. Summary, s. 78.

1981

Åbo Båtvarf (1889–1954) och det urbana fritidsmönstret. Fil. kand. -avhandling i nordisk etnologi, Åbo Akademi 1981, 89 s. Opubl.

Partredaren. Informationsblad för museifartyget Sigyn och Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi [nr 2], red. Kim Montin, Åbo 1981, 6 s.

1982

Partredaren. Informationsblad för museifartyget Sigyn och Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi [nr 3], red. Kim Montin, Åbo 1982, 4 s.

Fritidsbåtar i Finland kring 1860. *Bottnisk kontakt I: Föredrag vid maritimhistorisk konferens i Örnsköldsvik 12–14 februari 1982*, red. Christer Westerdahl, Skrifter från Örnsköldsviks museum nr 1, 1982, s. 129–132.

Sport och rekreationsbåtar på 1860-talet. *Frisk Bris* 1982: 1, s. 8–9.

Lisää vanhoista hevosvoimista. *Suomen Merenkulku/Finlands Sjöfart* 1982:1, s. 21. – Kommentar till Kullervo Räisänens artikel: 1800-luvun jälkipuoliskon höyrylaivoista, *Suomen Merenkulku/Finlands Sjöfart* 1981:12.

1983

Ekonomi Nils V. Montin 75 vuotta 1984. Turku: K. Montin 1983, 39 s.

Partredaren. Informationsblad för museifartyget Sigyn och Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi [nr 4], red. Kim Montin, Åbo 1983, 4 s.

Sjöhistoriska museet och dess arkivsamlingar. *Liten festskrift till Nils Storå 29 maj 1983*, red. Siv Storå (et al.), Uppsala 1983, s. 36–40.

Gustav Erikson – ett redarporträtt. *Finsk Tidskrift* 1983, h. 1, s. 67–69. – Rec. av Eino Koivisto, *Gustaf Erikson. Purjelaivojen kuningas.*

1984

Partredaren. Informationsblad för museifartyget Sigyn och Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi [nr 5], red. Kim Montin, Åbo 1984, 16 s.

Plastbåten, 30 år, föddes på åbovarv. *Åbo Underrättelser* 24.11.1984.

1985

Partredaren. Informationsblad för museifartyget Sigyn och Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi [nr 6], red. Kim Montin, Åbo 1985, 14 s.

The Museum Ship Sigyn. *Sea Finland. Finnish Seafaring in Pictures*, compiled by Henry Forssell, Helsinki: National Board of Antiquities 1985, s. 96.

Plastbåtsbyggeriets begynnelse i Finland ur Åbo synvinkel. *Skärgård* 1985: 1, s. 18–21.

Museisamarbete i Åbo på sjöfartens område. *Vårt Åbo* 7.11.1985.

En lastdragare för eftervärlden. *Finsk Tidskrift* 1985, h. 4, s. 228–230. – Rec. av Björn O. Svensson, *Pommern, Mariehamn.* Från lastdragare till museifartyg.

1986

Partredaren. Informationsblad för museifartyget Sigyn och Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi [nr 7], red. Kim Montin, Åbo 1986, 21 s.

Barkskeppet Sigyn. *Sea Finland. Bilder ur Finlands maritimhistoria*, red. Henry Forssell, Helsingfors: Museiverket 1986, s. 96.

Parkkilaiva Sigyn. *Sea Finland. Kuuvia Suomen merihistoriasta*, toim. Henry Forssell, Helsinki: Museovirasto 1986, s. 96.

Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi 1936–1986. *Skärgård* 1986: 2, s. 45–47.

1987

Skeppsbyggeri. Ett urval föredrag från ett sjöhistoriskt symposium i Mariehamn 2–4 juni 1983 arrangerat av Ålands sjöfartsmuseum och Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi, red. Christoffer H. Ericsson & Kim Montin, Jungfrusund 1: Meddelanden från Jungfrusundsprojektet, Åbo 1987, 65 s.

Sjöhistoriska museets vid Åbo Akademi insamlingsprojekt ”Sjöfolk berättar”. *Bottnisk kontakt* III. 7 – 9.2.1986 i *Jakobstad*, red. Guy Björklund (et al.), Jakobstads museum publikation nr 20, 1987, s. 139–140.

Museoalus, kolmimastoparkki Sigyn 100 vuotta. *Museotiedote/Museinytt* 1987: 3, s. 6–9. På svenska: Sigyn 100 år, s. 9–10.

Museoalus, kolmimastoparkki Sigyn 100 vuotta. *Tekniikan Waiheita* 1987: 3, s. 9–10.

Sven Andersson 1904–1986. *Partredaren. Informationsblad för museifartyget Sigyn och Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi* 1987 [nr 8], red. Mikael Syrjälä, Åbo 1987, s. [3]. – Nekrolog. *Osign*.

Jo riittää, koivistolaiset. *Turun Sanomat* 22.4.1987. – Bemötande av Jouko Heikolas insändare i *TS* 18.4.1987: Heikille Koiviston betonoinnista. Heikola kritiserar i sin insändare underhållet av museifartyget Sigyn.

1988

Lotsstugan på Beckholmen. En pärla vid Erstan. *Vårt Åbo* 1988, s. 3, 14.

Ångbåtsbryggan som mötesplats. *Meddelanden från Åbo Akademi* 1988: 16, s. 25. – *Osign*.

Sommarnöje och fritidsbebyggelse i Stockholms skärgård. *Historisk Tidskrift för Finland* 73, 1988: 3, s. 614–616. – Rec. av Ann Katrin Pihl Atmer, *Sommarnöjet i skärgården. Sommarbebyggelse i Stockholms inre skärgård*.

1989

Sommargäster och skärgårdsbor – en etnologisk kulturmötesstudie. Licentiatavhandling i nordisk etnologi, Åbo Akademi 1989, 119 s. *Opubl.*

Maritima medeltidsstudier, red. Christoffer H. Ericsson & Kim Montin, Jungfrusund 2: Meddelanden från Jungfrusundsprojektet, Åbo 1989, 94 s.

Partredaren. Informationsblad för museifartyget Sigyn och Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi 1988 [nr 9], red. Kim Montin, Åbo 1989, 32 s.

Ångbåtar och andra farkoster i Finlands sydvästra skärgård. *Skärgård* 1989: 1, s. 26–33.

1990

Partredaren. Informationsblad för museifartyget Sigyn och Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi 1989 [nr 10], red. Kim Montin, Åbo 1990, 18 s.

Laivamuseotoimikunnan mietintö/Betänkande av fartygmuseikommissionen. Komiteamietintö/Kommittébetänkande 1989: 65, Kim Montin (et al.), Helsinki: Opetusministeriö 1990, 56 s.

Sommargäster och skärgårdsbor. *Bottnisk kontakt* V: *Föredrag vid maritimhistorisk konferens i Raumo* 9 – 11.2.1990, red. Virpi Nurmi, Raumo museum 1990, s. 44–48.

Sommargäster och skärgårdsbor. *Laboratorium för folk och kultur. Bulletin* 1990, s. 20–23.

Hur var det att segla på 1920-talet? *Gullkrona kryssarklubb. Årsskrift* 1990, Pargas 1990, s. 28–31.

Ja Sigyniähän ei anneta – onneksi! *Turun Sanomat* 29.4.1990. – Bemötande av insändare signerad Yksi uljas laiva vai monta hylkyä? i *TS* 26.4.1990. Svar av signaturen Unelmista

totta realistisesti: Sigyn puhutti, *TS* 10.5.1990, signaturen Vanha timmermanni: Sigynin aika loppuu, *TS* 12.5.1990, signaturen R.L.: Sigyn pitäisi riittää Turulle, *TS* 17.5.1990, signaturen Sigynille telakka: Sigyn ja vero-markkain vartijat, *TS* 17.5.1990, V. Laukeenpää: Sigyn ja Ve-täjä V tehtävä matkailuvalteiksi, *TS* 5.6.1990, signaturen Arvoasetelmat vinossa: Turussa up-poa rahaa, *TS* 5.6.1990.

1991

Sjöfartsmuseer och forskning kring sjöfart. Jubileumssymposium. Meddelanden från Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi nr 18, red. Nils Storå & Kim Montin, Åbo 1991, 58 s.

Partredaren. Informationsblad för museifartyget Sigyn och Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi 1990 [nr 11], red. Kim Montin, Åbo 1991, 32 s.

Merikeskustyröryhmän mietintö 31.5.1991. Kim Montin (et al.), Turku: Turun kaupunki 1991, 29 s. [10 bil.]. Stencil. – Utlåtandet utmynnade i att Stiftelsen Forum Marinum grundades 1998.

De sjöhistoriska museerna och samarbetet. *Partredaren. Informationsblad för museifartyget Sigyn och Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi 1990* [nr 11], red. Kim Montin, Åbo 1991, s. 11–13.

Museoalus Sigyn olisi Turun Merikeskuksen helmi. *Suomen Turku/Åbo vår stad 1991*: 2, s. 17.

Skärgårdsångaren och passagerarna. Kring Ångbåts Ab Åland. *Budkavlen* 69 (1990), Åbo 1991, s. 47–62, Summary: The Archipelago Steamship and Passengers – A Case Study of the Company, Ångbåts Ab Åland, 1875–1975, s. 62. Även i särtryck.

1992

Partredaren. Informationsblad för museifartyget Sigyn och Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi 1991 [nr 12], red. Kim Montin, Åbo 1992, 22 s.

1993

I vedlast över Skiftet och Ålands hav. Sjöhistoriskt forskarseminarium ombord på galeasen Albanus 11–14 augusti 1991, red. Christoffer H. Ericsson & Kim Montin, Jungfrusund 3: Meddelanden från Jungfrusundsprojektet, Åbo 1993, 92 s.

Partredaren. Informationsblad för museifartyget Sigyn och Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi 1992–1993 [nr 13], red. Kim Montin, Åbo 1993, 31 s.

Förord. *I vedlast över skiftet och Ålands hav*, red. Christoffer H. Ericsson & Kim Montin, Jungfrusund 3: Meddelanden från Jungfrusundsprojektet, Åbo 1993, s. 9. – Skrivet tillsammans med Christoffer H. Ericsson. Preface, s. 10.

Rapport över en fältresa med torrlastfartyget MS Winden 16–28.1.1992. *Bottnisk kontakt VI: Föredrag vid maritimhistorisk konferens i Gävle 7–9 februari 1992*, red. Ingemar Svensson (et al.), Gävle: Läns museet i Gävleborgs län 1993, s. 144–147.

Lars Grönstrand. *Svensk Sjöfarts Tidning 1993*: 42, s. 12. – Nekrolog.

Bevara 'runsalavarvet'. *Åbo Underrättelser* 8.9.1993. Sign. Visa Auvinen, Chr H Ericsson, John Hackman, Ulla Kallberg, Kim Montin, Henrik Pettersson, Nils Storå, Osmo Rinta-Tassi. – Uppmärksammar det forna Åbo Båtvarf.

Ruissalon varvi matkailukohteeksi. *Turun Sanomat* 8.9.1993. Sign. Visa Auvinen, Chr. H. Ericsson, John Hackman, Ulla Kallberg, Kim

Montin, Henrik Pettersson, Nils Storå, Osmo Rinta-Tassi. – Uppmärksammar det forna Åbo Båtvarf.

[Rec. – på engelska – av] Poul Holm, Kystfolk: Kontakter og sammenhaenge over Kattegat og Skagerrak ca. 1550–1914. *The Mariner's Mirror* 79, 1993: 1, s. 102–103.

1994

Saaristomeren satavuotias höyrylaivavarustamo. *Navis Fennica. Suomen merenkulun historia 2: Höyryveneistä uiviin loistohotelleihin*, toim. Erkki Riimala, Porvoo Helsinki Juva: Werner Söderström osakeyhtiö 1994, s. 127–133.

The Seaman's Conception of Himself. *Man and the Maritime Environment*, ed. Stephen Fischer, Exeter Maritime Studies Number Nine, University of Exeter 1994, s. 199–209.

1995

Partredaren. Informationsblad för Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi 1994 [nr 14], red. Kim Montin, Åbo 1995, 25 s.

Förord. Siv Storå, *Christoffer H. Ericsson. Bibliografisk förteckning 1939–1994*, Meddelanden från Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi nr 19, Åbo 1995, s. 7. – Skrivet tillsammans med John Hackman och Nils Storå.

Laivaharvinaisuus Sigyn. *Navis Fennica. Suomen merenkulun historia 4: Meren aalloilla ja sisävesillä*, toim. Erkki Riimala, Porvoo Helsinki Juva: Werner Söderström osakeyhtiö 1995, s. 268–270.

Dock Project of the Museum Ship Sigyn. *ICMM News* 17, 1995: 1, s. 1–2. – Tidskrift utgiven av International Congress of Maritime Museums.

Sjömannen under tre epoker. *Skärgård* 1995: 3, s. 29–34.

Laivaharvinaisuus Sigyn. *The Cutty Sark Tall Ships' Races*, Turku 1996, s. 2–3.

1996

Maritima kontakter mellan Finland och Sverige. Sjöhistoriskt forskarseminarium i Väddö 1–3 augusti 1993, red. Christoffer H. Ericsson & Kim Montin, Jungfrusund 4: Meddelanden från Jungfrusundsprojektet, Åbo 1996, 67 s.

Partredaren. Informationsblad för Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi 1995 [nr 15], red. Kim Montin, Åbo 1996, 22 s. – Serien lades ned fr.o.m. nr 15 p.g.a. att förvaltningen av Sigyn hade övertagits av Stiftelsen för museifartyget Sigyn 1994.

Sigyns sista hemresa – Utdrag ur skeppsjournalen. *Partredaren. Informationsblad för Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi 1995* [nr 15], red. Kim Montin, Åbo 1996, s. 7–12. – Osign.

Stadsbor i skärgårdsnaturen – en återblick. *Skärgård* 1996: 4, s. 29–33.

Technical Documentation Work as Part of s/v Sigyns Restauration Work in Turku. *International Conference on Historic Ships. Design, Restauration & Maintenance. 24 May 1996 Bristol. Papers*, London: The Royal Institution of Naval Architects, 12 s. – Artikel skriven tillsammans med Jyrki Lehtonen.

1997

Sjömannen – Från livsform till yrke, red. Nils Storå & Kim Montin, Meddelanden från Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi nr 20, Åbo 1997, 80 s.

Den moderna sjömannen. *Sjömannen – Från livsform till yrke*, red. Nils Storå & Kim Montin, Meddelanden från Sjöhistoriska museet vid Åbo Akademi nr 20, Åbo 1997, s. 49–60.

Den moderna sjömannen – livsform, yrke, identitet. *Aktuell traditionsforskning. Seminarium*

um arrangerat av Institutet för folklivsforskning vid Åbo Akademi den 15 december 1995, red. John Hackman, Åbo 1997, s. 92–95.

Den moderna sjömannen. *Källan* 1997: 2, s. 24–26.

1998

Maritima kontakter över Finska viken. Sjöhistoriskt forskarseminarium i Åbo 28 november 1997, red. Christoffer H. Ericsson & Kim Montin, Jungfrusund 5: Meddelanden från Jungfrusundsprojektet, Åbo 1998, 130 s.

Grågrönt! – naturförhållanden och sjömannens arbete. *Etnografi på hemmaplan*, red. Kurt Genrup (et al.), Etnologiska institutionen vid Åbo Akademi. Rapport 8, Åbo 1998, s. 117–130, sammandrag på finska: Luonnonolosuhteiden ja tekniikan vaikutus merimiehen työhön, s. 131.

1999

Stadsbor i skärgårdsnaturen. *Åboland i sikte*, red. Anne Bergström & Anne Sjöström, Ekenäs: Upptäck museer i Åboland 1999, s. 55–59.

Museifartyget Sigyn, Åbo. *Ålands Sjöfart & Handel* 1999: 1, s. 30.

2001

Människan i flottans tjänst. Sjöhistoriskt jubileumssymposium i Åbo 24 november 2000, red. Christoffer H. Ericsson & Kim Montin, Jungfrusund 6: Meddelanden från Jungfrusundsprojektet, Åbo 2001, 105 s.

Den Nordiska Maritimhistoriska Forskargruppen (NMF) och jubilarer: planer för framtiden. *Människan i flottans tjänst. Sjöhistoriskt jubileumssymposium i Åbo 24 november 2000*, red. Christoffer H. Ericsson & Kim Montin, Jungfrusund 6: Meddelanden från Jungfrusundsprojektet, Åbo 2001, s. 101–105. – Artikeln uppmärksammar professor Christoffer H. Ericsson, 80 år 5.3.2000.

Museifartyget Sigyns grundreparation 1998–2000. *Bottnisk kontakt X: Föredrag vid maritim-historisk konferens i Vasa 4–5.2.2000*, red. Jessica Morney, Vasa: Österbottens museum 2001, s. 177–181.

Ångbåts Ab Åland – tyypillinen saaristohöyryvarustamo. *Uudenkaupungin merihistoriallisen yhdistyksen vuosikirja 2000–2001*, Uusikaupunki 2001, s. 17–30.

2002

Förord. Kristian Lehtonen, *Hur ett fartyg blev räddat. Rapport om grundreparationen av museifartyget Sigyn / Kuinka eräs laiva pelastettiin. Raportti museolaiva Sigynin peruskorjauksesta / Saving a Ship. A Report on the Comprehensive Repairs of the Museum Ship Sigyn*. Meddelanden från Sjöhistoriska institutet vid Åbo Akademi nr 22, Åbo 2002, s. 8–9, Esipuhe, s. 54–55, Preface, s. 102–103.

2003

Maritima kontakter över Östersjön. Sjöhistoriskt forskarseminarium ombord på minfartyget Hämeenmaa 27 september 2002, red. Christoffer H. Ericsson & Kim Montin, Jungfrusund 7: Meddelanden från Jungfrusundsprojektet, Åbo 2003, 87 s.

Lausunto purjelaiva-aloitteesta 2003. Kim Montin (et al.), Turku: Forum Marinum 2003, 21 s. Stencil. – Av stadsstyrelsen inbegärt utlåtande angående byggandet av ett segelfartyg (replik) för Åbo stad.

Förord. *Maritima kontakter över Östersjön. Sjöhistoriskt forskarseminarium ombord på minfartyget Hämeenmaa 27 september 2002*, red. Christoffer H. Ericsson & Kim Montin, Jungfrusund 7: Meddelanden från Jungfrusundsprojektet, Åbo 2003, s. 9–10.

2004

Esipuhe. Lars Grönstrand, *Sigyn rikataan. Teksti ja piirroset Lars Grönstrand (1909–1993)*. Käännös Matti Nurmi, Åbo Akademin

merihistorian laitoksen julkaisuja 25, Turku
2004, s. 3.

Förord. Lars Grönstrand, *Sigyn riggas. Text och teckningar av Lars Grönstrand (1909–1993)*, Meddelanden från Sjöhistoriska institutet vid Åbo Akademi nr 24, Åbo 2004, s. 3.

Preface. Lars Grönstrand, *Rigging the Sigyn. Text and sketches by Lars Grönstrand (1909–1993)*. Translation from Swedish to English: Jocelyn & Allan Palmer, Reports from the Institute of Maritime History at Åbo Akademi University 26, Åbo 2004, s. 3.